

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ТА ЙОГО МІСЦЕ В СТРУКТУРІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

**О. А. Боднар, кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет**
**М. Ю. Товстенко,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового
факультету, Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна**

Анотація: тривалий час в економічній літературі існувало розуміння поняття «фінансовий ринок», що обмежувало розуміння процесів, що відбуваються пов'язаних з рухом грошового капіталу. Варто погодитися, що фінансовий ринок відіграє унікальну роль у трансформації грошових коштів в грошовий капітал. Але ускладнення форм і способів розміщення грошового капіталу привело до появи нових спеціальних видів професійної діяльності, спрямованих на обслуговування власників цього капіталу й появи нової категорії «фінансова послуга».

Ключові слова: ринок, фінансова послуга, ринок фінансових послуг, фінансовий ринок, фінансова установа.

Поняття «фінансова послуга» є одним із елементів безлічі правових явищ, що пов'язані з фінансовою діяльністю, визначення якого зустрічаємо у в рамках

нормативних актів. Проте існує історично сформоване розуміння фінансової діяльності в контексті функціонування фінансового ринку, визначення якого в законодавстві не визначене, що викликає необхідність дослідження даного питання.

В законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» під «фінансовою послугою» розуміють операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів [1].

В якості фінансових послуг розглядаються: здійснення банківських операцій і угод, надання страхових послуг і послуг на ринку цінних паперів, укладання договорів фінансової оренди (лізингу) та договорів з довірчо управління грошовими коштами або цінними паперами, а також інші послуги фінансового характеру.

Фінансова послуга - це економічні відносини між учасниками фінансового ринку, що виникають з приводу трансформації грошових коштів в грошовий капітал юридичних і фізичних осіб на банківському, страховому та інвестиційному ринках.

Логічно припустити, що купівля-продаж фінансових послуг повинна здійснюватися на ринку фінансових послуг. Однак необхідно відзначити, що в історії економічної теорії саме поняття «ринок фінансових послуг» як таке не виділялося, а входило в поняття фінансового ринку.

Для визначення ринку фінансових послуг, необхідно спочатку дати визначення і уточнення меж фінансового ринку. Так, Корнійчук О.П. розглядає поняття «фінансовий ринок» як механізм перерозподілу капіталу між кредиторами та позичальниками за допомогою посередників на основі попиту і пропозиції на капітал. На практиці він являє собою сукупність кредитних організацій (фінансово-кредитних інститутів), які спрямовують потік грошових коштів від власників до позичальників і у зворотньому напрямі [2]. Василик О.Д.

розглядає фінансовий ринок як механізм перерозподілу фінансових ресурсів [3]. Селіверстова Л.С. вважає, що фінансовий ринок – це складова фінансової системи держави [4].

Таким чином, фінансовий ринок призначений для здійснення операцій між покупцями і продавцями фінансових ресурсів, являє собою сукупність ринків: фондового, кредитного, валютного та ринку дорогоцінних металів.

Сутність же ринку фінансових послуг полягає в тому, що він відображає конкретні форми організації руху фінансових ресурсів за допомогою фінансово-кредитного механізму (в частині його інститутів) між суб'єктами господарювання і не має речової форми, оскільки його субстанцією є право - майнові відносини.

Завдяки наданню різноманітних фінансових послуг стає можливим використовувати фінансовий ринок в якості економічного важеля, активного інструменту управління економікою. Цей інструмент несе в собі два початки: з одного боку, він детермінований об'єктивно існуючими фінансовими відносинами, а з іншого - виступає знаряддям реалізації цілеспрямованої фінансової політики держави.

Головна функція фінансового ринку полягає в трансформації вільних коштів у позичковий капітал. Функція ринку фінансових послуг відображає конкретні форми організації руху фінансових ресурсів за допомогою фінансово-кредитного механізму між суб'єктами господарювання. Узагальнюючи сказане, слід зазначити, що рушійною силою цього механізму є надання фінансових послуг за допомогою різних фінансових інститутів. Звідси робимо висновок, що поняття фінансового ринку не тотожне поняттю ринку фінансових послуг, не поглинає його, а ці поняття є взаємодоповнюваними та взаємопов'язаними.

Отже, можна зробити висновок, що в повсякденній господарській практиці важливим є не сам фінансовий ринок чи ринок фінансових послуг, а конкретні форми прояву фінансових відносин на цих ринках через надання фінансових послуг за допомогою фінансових інструментів.

Література:

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звертання: 20.10.2021).
2. Корнійчук О.П. Фондовий ринок: теорія і практика. За ред. д.е.н., проф., акад. НАНУ, Б.М. Данилишина. К.: НАНУ, РВПС України, 2009. 224 с.
3. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник. К.: Ніос, 2003. 416 с.
4. Селіверстова Л.С., Адаменко І.П. Особливості розвитку фінансового ринку України. Інвестиції: практика та досвід. № 9. 2018. С. 13–17.
5. Законодавчо-нормативне регулювання ринків фінансових послуг в розвинених країнах / Н. І. Чужинова, Т. В. Гостева, Н. В. Прокопчук, О. А. Боднар // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 20-21 листопада 2019 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 103-106.

Abstract: for a long time in the economic literature there was an understanding of the concept of "financial market", which limited the understanding of the processes occurring related to the movement of money capital. It is worth agreeing that the financial market plays a unique role in the transformation of cash into cash capital. But the complication of the forms and methods of allocating money capital has led to the emergence of new special types of professional activities aimed at serving the owners of this capital and the emergence of a new category of "financial service".

Key words: market, financial service, financial services market, financial market, financial establishment.